

KS. MICHAŁ TOMASZEWSKI (1872-1940)

Urodził się 6 września 1872 roku w Małej Wsi (Kleindorf) w ówczesnym powiecie babimojskim w rodzinie nauczycielskiej Michała i Eleonory z Laurentowskich. Uczył się w Gimnazjum św. Marii Magdaleny w Poznaniu, następnie w gimnazjum w Międzyrzeczu, gdzie w 1896 roku zdał maturę. Po odbyciu studiów seminaryjnych w Poznaniu i Gnieźnie, przyjął 12 listopada 1899 roku święcenia kapłańskie. Jako neoprezbiter został skierowany na wikariat do parafii świętomarcińskiej w Poznaniu. Następnie od 1 stycznia 1900 roku był wikarym katedralnym, a w 1905 roku mianowano go wicedziekanem archikatedralnym.

Od 1901 roku zatrudniony był jako magister cantus, a od 1 czerwca 1902 roku pełnił też obowiązki prokuratora poznańskiego Seminarium Duchownego. W końcu września 1906 roku objął parafię w Bukownicy w dekanacie ostrzeszowskim, pełnił też obowiązki notariusza dekanalnego w latach 1910-1914.

W Poznaniu początkowo był wicepatronem (1902), a następnie patronem (1905) Katolickiego Towarzystwa Rzemieślników Polskich. Należał też do Spółki Parcelacyjnej Rolników w Poznaniu. W 1906 roku, po księdzu Kleinie, obrany został wicepatronem Związku Towarzystw Organistowskich. Szerszą aktywność w różnych dziedzinach pracy społecznej rozwinął w okresie pobytu w Bukownicy. Z chwilą objęcia parafii 1 października 1906 roku „zajął się szczerze kółkiem rolniczym”, a w corocznych sprawozdaniach kółka bukownickiego podkreślano, że wspierał jego działalność, nie będąc prezesem. W 1911 roku zachęcił i pomógł gospodarzom z Bukownicy i Chlewisk w założeniu spółki melioracyjnej. Aktywnie działał jako propagator polskiego czytelnictwa. Założył (w styczniu 1909 roku) biblioteczkę w Bukownicy, był członkiem komitetu Towarzystwa Czytelni Ludowych na powiat ostrzeszowski.

Uczestniczył w polskim ruchu wyborczym. Był członkiem polskiego komitetu wyborczego na powiat ostrzeszowski, występował kilkakrotnie w akcji wyborczej, nawołując do głosowania na polskich kandydatów, m.in. 1 stycznia 1912 roku podczas powiatowego zebrania wyborczego w Bukownicy z udziałem 200 osób. Na wiecach wyborczych apelował m.in. o zakładanie i wspieranie istniejących polskich banków ludowych. Sam też był członkiem, a następnie wiceprezesem rady nadzorczej Banku Ludowego w Ostrzeszowie.

Od 1914 roku do śmierci był proboszczem w Pępowie. W grudniu 1918 roku był współzałożycielem Rady Robotniczo-Żołnierskiej i Straży Ludowej w Pępowie. W styczniu 1919 roku należał do grona założycieli Rady Ludowej w Pępowie. Został jej przewodniczącym. Z jego inicjatywy przy pomocy działaczy Towarzystwa Czerwonego Krzyża w Pępowie zorganizowano mały szpital powstańczy, liczący 12 łóżek oraz punkt opatrunkowy zlokalizowany w Domu Katolickim. 18 stycznia 1919 roku zwołał zebranie w celu zwerbowania rekrutów do Armii Wielkopolskiej. Zgłosiło się około 60 osób. 3 maja 1919 roku przemawiał podczas pępowskich uroczystości.

W okresie międzywojennym był prezesem rady nadzorczej Banku Ludowego w Pępowie oraz założycielem (14 kwietnia 1918 roku) i prezesem tamtejszego Kółka Rolniczego, które w 1926 roku liczyło 157 członków. Z działalności bankowej zrezygnował, zgodnie z arcybiskupim zaleceniem, w 1934 roku. Ponadto założył w Pępowie Spółkę Drenarską i Kółko Śpiewackie. W 1933 roku powołał w Pępowie dobrze działającą Parafialną Akcję Katolicką. Był też członkiem zwyczajnym Poznańskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk.

Zmarł na atak serca 17 czerwca 1940 roku.

B. Wojcieszak, *Ks. Tomaszewski Michał (1872-1940)*, [w:] *Księża społecznicy w Wielkopolsce. Słownik biograficzny*, t. IV (Ś-Ż), Gniezno 2009, s. 49-50; S. Jankowiak, P. Bauer, *Ziemia gostyńska w powstaniu wielkopolskim 1918-1919*, Gostyń 1989, M. Bigaj, *Mroczyn czas*, Pępowo 2017, B. Janik. *Powstańcy wielkopolscy i żołnierze 1918-1919 roku z Pępowa i okolic*, Pępowo-Poznań 2022, s. 103-105.